

Monika Smogula

Akademickie biura karier a przedsiębiorczość

Ekonomiczne Problemy Usług nr 109, 231-244

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MONIKA SMOGUŁA

Uniwersytet Szczeciński, Akademickie Biuro Karier

AKADEMICKIE BIURA KARIER A PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Wstęp

Pogorszenie sytuacji na rynku pracy widoczne jest niemalże we wszystkich krajach Unii Europejskiej – również w Polsce. Ciągłe wzrasta liczba osób mających problem ze znalezieniem stabilnego, spełniającego oczekiwania zatrudnienia.

Stopa bezrobocia według Eurostatu w sierpniu 2013 r. w UE wynosiła 10,9%, zaś w Polsce ten sam wskaźnik kształtował się na poziomie 10,3%. Jednak statystyki określające poziom bezrobocia w grupie osób młodych, czyli w wieku 15–24 lat, są znacznie bardziej niepokojące. Liczba osób pozostających bez pracy w omawianej grupie wiekowej w całej UE sięga już blisko 5,499 milionów, a stopa bezrobocia kształtuje się na poziomie 23,3%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wynosi aż 26%¹. Jednakże, pomimo tak wysokiego poziomu bezrobocia, pracodawcy wskazują na trudności w pozyskaniu pracowników spełniających ich oczekiwania. Sytuacja ta przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności na rynku pracy oraz wzrostu znaczenia umiejętności osobistych.

Uczelnie wyższe, dostrzegając oczekiwania studentów oraz pracodawców, podejmują wysiłki na rzecz kształtowania postaw przedsiębiorczych

---

¹ *Euro area unemployment rate at 12.0%*, “Eurostat News Releases”, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-01102013-AP/EN/3-01102013-AP-EN.PDF (20.10.2013).

studentów, absolwentów oraz doktorantów. Celem artykułu jest ukazanie roli biur karier, funkcjonujących w większości uczelni wyższych w Polsce, będących instytucjami powołanymi do wzmacniania pozycji środowiska akademickiego na rynku pracy m.in. poprzez udział w procesie kształtowania postaw przedsiębiorczych.

1. Przedsiębiorczość, przedsiębiorczość...

Przedsiębiorczość to bardzo szerokie pojęcie. W kontekście rynku pracy szczególnie istotna jest definicja określająca przedsiębiorczość jako:

zdolność do podejmowania różnych działań, przy wykorzystaniu potencjału człowieka w postaci jego zaangażowania, kreatywności i wewnętrznej motywacji. Przedsiębiorczość można definiować jako właściwe wykorzystanie posiadanych zasobów. Przedsiębiorczość to forma aktywności polegająca na obserwacji, analizie otoczenia i korzystaniu z pojawiających się okazji, czego efektem mogą być zarówno korzyści ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne².

W związku z powyższym można stwierdzić, iż przedsiębiorczość jest złożoną kompetencją osobistą, a pod pojęciem „przedsiębiorczy/a” kryje się zestaw cech osobowości. Do cech tych zalicza się m.in.: pomysłowość, innowacyjność, odwagę, zdolność dostrzegania szans, zdolność do kalkulowania i podejmowania decyzji, upartość, wytrwałość, konkurencyjność, pozytywne myślenie³.

Z uwagi na to, iż przedsiębiorczość to zbiór cech charakterologicznych, nie można jej tak po prostu przekazać, trudno też jej nauczyć. Przedsiębiorczość

---

² R.M. Borkowski, *Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości instrumentem rozwijania przedsiębiorczości oraz działań innowacyjnych studentów i absolwentów szkół wyższych w Polsce – prezentacja wyników badań*, w: *Młodzi przedsiębiorczy – inspiracje, koncepcje i uwarunkowania*, pod red. J. Pasiecznego, B. Glinki, A. Brzozowskiej, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012, s. 110–111.

³ W. Filipiuk, *Motywy podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej jako determinanty przedsiębiorczości*, w: *Młodzi przedsiębiorczy...*, s. 190.

należy ukształtować, podobnie jak kształtuje się postawy i charakter⁴. Jest to proces niezwykle istotny nie tylko z punktu widzenia uczelni, ale i kraju, ponieważ – jak twierdzi A. Malinowski, prezydent Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej:

Kluczem do sukcesu polskiej gospodarki jest kształtowanie pośród Polaków przekonania, że przedsiębiorczość powinna być rozumiana jako postawa życiowa, która jest niezbędna, aby państwo mogło się prawidłowo rozwijać⁵.

Cel uczelni wyższych wydaje się zatem oczywisty – jest nim kształcenie przedsiębiorczych pracowników, gdyż walor przedsiębiorczości jest kluczem do sukcesu zawodowego i kariery w biznesie⁶.

W kontekście tym można zastosować także termin „przedsiębiorczości akademickiej”, którą według J. Bagińskiego można zdefiniować jako „przedsiębiorczość studentów, kadry akademickiej oraz wszystkich pracowników uczelni i jej wydziałów”⁷. Definicja ta pozwala na szersze spojrzenie na problematykę przedsiębiorczości środowiska akademickiego w Polsce.

2. Przedsiębiorczość osób młodych

W krajach Europy Środkowo-Wschodniej rozwój przedsiębiorczości uzależniony był od panujących stosunków politycznych oraz gospodarczych i wynikał bezpośrednio z przemian społeczno-gospodarczych, które zaszły po 1989 roku. Uwarunkowania te wpływały również na podejmowane przez

---

⁴ J. Olearnik, *Obszary i formy działań uczelni dla wykształcenia przedsiębiorczego absolwenta*, w: *Kształtowanie postaw przedsiębiorczych a edukacja ekonomiczna*, pod red. P. Wachowiaka, M. Dąbrowskiego, B. Majewskiego, Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych, Warszawa 2007, s. 114.

⁵ A. Malinowski, *Rozwój przedsiębiorczości jako podstawowy element wzrostu gospodarczego i poprawy sytuacji materialnej społeczeństwa*, w: *Kształtowanie postaw przedsiębiorczych...*, s. 14.

⁶ *Przedsiębiorcza uczelnia i jej relacje z otoczeniem*, red. M. Pluta-Olearnik, Difin, Warszawa 2009, s. 21.

⁷ Z. Chyba, W.M. Grudzewski, *Przedsiębiorczość akademicka w Polsce*, Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej, Warszawa 2011, s. 109–110.

obywateli tych państw decyzje zakładania własnej działalności gospodarczej⁸. Polska jest krajem, w którym brakuje tradycji w zakresie przedsiębiorczości. Dodatkowo nakłada się na to niska kultura ekonomiczna społeczeństwa oraz niski poziom wiedzy z zakresu funkcjonowania gospodarki⁹.

Jednak pomimo tego, jak wynika z badań dotyczących przedsiębiorczości przeprowadzonych przez Uniwersytet Monachijski dla Firmy Amway Europe w 2012 r., pozytywne nastawienie do samozatrudnienia deklaruje aż 73% Polaków biorących udział w badaniu, podczas gdy średni wynik w Europie wynosi 69%. Należy natomiast zwrócić uwagę na to, iż w Polsce istnieje duża rozbieżność między potencjałem związanym z samozatrudnieniem oraz stosunkiem liczbowym osób samozatrudnionych – 46% ankietowanych wyobraża sobie rozpoczęcie pracy na własny rachunek, ale zaledwie 6% potwierdza, że już prowadzi własną działalność. Dysproporcja ta jest największa w Europie¹⁰. Taka sytuacja wynikać może nie tylko z niewystarczających środków finansowych lub wiedzy, ale również z braku odpowiednich cech osobowościowych. Dlatego też istotne jest wszechstronne udzielanie wsparcia osobom młodym w rozpoczynaniu kariery zawodowej oraz w procesie zakładania własnej działalności gospodarczej.

Jak zauważa K. Pawłowski:

[...] decydujący okres dla kształtowania postaw przedsiębiorczych to pierwsze klasy szkoły podstawowej. Wówczas najszybciej i najłatwiej można ukształtować cztery cechy, tj. odwagę osobistą, wiarę we własne możliwości, umiejętność rozwiązywania problemów i kreatywność, które później złożą się na postawę przedsiębiorczą u dorastającego i dojrzałego człowieka¹¹.

---

⁸ I. Kowalska-Żakieta, Ł. Kutyló, *Przedsiębiorczość absolwentów*, w: *Badanie aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji programu „Pierwsza praca”*. Analiza wyników badania. Cz. III, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007, http://www.mpips.gov.pl/userfiles/File/rynek%20pracy%20proramy/Cz%20III%20_rozdzial%20V_%20VIII_.pdf (20.10.2013).

⁹ J. Witkowski, *Najważniejsze wyniki badania – podsumowanie i wnioski*, w: *Badanie aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji Programu „Pierwsza Praca”*. Analiza wyników badania. Cz. I, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007, http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/File/rynek%20pracy%20proramy/Cz%20I%20_spis%20tresci%20tabel%20wykresow_.pdf (20.10.2013).

¹⁰ A. Fandrejewska, *Przedsiębiorczość zduszana przez biurokrację*, „Rzeczpospolita” 2012, nr 265, <http://www.ekonomia.rp.pl/arttykul/951106.html> (20.10.2013).

¹¹ Z. Chyba, W.M. Grudzewski, *op.cit.*, s. 109–110.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenie, należy zwrócić szczególną uwagę na kompleksowe i systemowe wychowywanie dzieci w duchu przedsiębiorczości od początku ich nauki, aby w przyszłości, jako studenci posiadający zespół odpowiednich cech charakterologicznych, wykazywali się przedsiębiorczością w podejmowanych działaniach. Studentom można przekazać wiedzę na temat zakładania i prowadzenia własnej firmy, badania rynków, poszukiwania źródeł finansowania działalności, natomiast nie jest możliwe efektywne i kompleksowe ukształtowanie postaw przedsiębiorczych na tym etapie rozwoju osobowościowego¹².

Pomimo tych uwarunkowań, uczelnie wyższe podejmują wysiłki, których celem jest wspieranie kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród środowiska akademickiego, ponieważ przedsiębiorczość młodych ludzi jest istotnym czynnikiem warunkującym ich sytuację na rynku pracy. Postawa aktywna w kreowaniu własnego miejsca pracy pozwala uniknąć statusu osoby bezrobotnej, który jest najbardziej niszczący dla młodego człowieka¹³.

3. Akademickie biura karier w służbie przedsiębiorczości (akademickiej)

Choć poprzez przedsiębiorczość akademicką rozumie się zazwyczaj aktywność studentów, doktorantów oraz pracowników naukowych uczelni wyższych w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej, to pojęcie to obejmuje również działania na rzecz wspierania relacji pomiędzy nauką a gospodarką. W związku z powyższym uczelnie wyższe tworzą instytucjonalne zaplecze przedsiębiorczości akademickiej w postaci ośrodków przedsiębiorczości, np. inkubatorów przedsiębiorczości, parków technologicznych i naukowo-technologicznych, centrów transferu technologii oraz akademickich biur karier¹⁴.

Kluczowym zadaniem akademickich biur karier jest współpraca z przedsiębiorstwami na rzecz podnoszenia konkurencyjności studentów i absolwentów na rynku pracy. W związku z tym, wspomniane instytucje pełnią rolę koordyna-

¹² *Ibidem*, s. 109–110.

¹³ J. Witkowski, *op.cit.*

¹⁴ K. Pado, *Stan przedsiębiorczości akademickiej w Polsce – akademickie inkubatory przedsiębiorczości*, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, Rzeszów 2008, http://www.wsiz.rzeszow.pl/pl/Dokumenty_WSiZ/Uczelnia/Wydzialy/ZBnSW/raporty/Stan_przedsiębiorczosci_akademickiej_w_Polsce.doc (20.10.2013).

tora kształtującego stosunki pomiędzy środowiskiem akademickim (władzami uczelni, kadrami naukową, studentami, absolwentami) a pracodawcami.

Rola omawianych instytucji została również określona w *Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, której zapisy stanowią, iż akademickie biura karier to „jednostki działające na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów szkół wyższych, prowadzone przez szkołę wyższą lub organizację studencką”¹⁵. Do zadań ww. jednostek według zapisów ustawy należy w szczególności:

- a) dostarczanie studentom i absolwentom szkoły wyższej informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- b) zbieranie, klasyfikowanie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych,
- c) prowadzenie bazy danych studentów i absolwentów uczelni zainteresowanych znalezieniem pracy,
- d) pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów na wolne miejsca pracy oraz staże zawodowe,
- e) pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy¹⁶.

Dzięki przedsięwzięciom realizowanym przez akademickie biura karier studenci mają możliwość świadomego budowania kariery zawodowej i zdobywania doświadczenia zawodowego oraz rozwoju umiejętności interpersonalnych podczas studiów.

Wszystkie wymienione działania mają przyczyniać się do efektywnego przygotowania studentów/absolwentów do stawiania pierwszych kroków na rynku pracy, ale również rozwijania postaw przedsiębiorczych. Stawianie się przedsiębiorczym, kreatywnym to proces długofalowy, w którym bierze udział wiele osób i na który składa się ogrom przedsięwzięć. W proces ten aktywnie włączają się również akademickie biura karier¹⁷. Celowe wydaje się zatem zwiększanie roli omawianych instytucji przy jednoczesnym rozwoju ich zaplecza infrastrukturalno-kadrowego.

---

¹⁵ *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, t.j. Dz.U. z 2013, poz. 674.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Aktywizacja zawodowa studentów w Akademickich Biurach Karier*, pod red. S.M. Kwiatkowskiego, M. Żurka, Instytut Badań Edukacyjnych, Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy Warszawa–Radom 2008, s. 101.

4. Przedsiębiorcze budowanie ścieżki kariery zawodowej

Przedsiębiorczość to zespół cech, który jest niezbędny nie tylko podczas prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ale również, a może przede wszystkim, podczas budowania ścieżki kariery zawodowej.

W ujęciu naukowym „kariera” to: „sekwencja pełnionych rozmaitych ról społecznych, zawodowych i odpowiadających im pozycji w społeczeństwie”, o której mówi się w „kategoriach rezultatów, stanu docelowego wcześniej podjętych działań człowieka w odniesieniu do jego aktywności społecznej i zawodowej”¹⁸. Definiując pojęcie „kariera”, należy dokonać rozróżnienia na karierę życiową oraz karierę zawodową. Poprzez termin „kariery życiowej” rozumie się nie tylko przebieg pracy zawodowej, ale „obejmujący całe życie człowieka proces rozwoju jego postawy, wartości, umiejętności, zdolności, zainteresowań, cech osobowości oraz wiedzy odnoszący się zarówno do pracy [...], jak i do zadań realizowanych w wolnych chwilach wypoczynku”¹⁹. Zasadniczą częścią kariery życiowej jest „kariera zawodowa”, będąca w gruncie rzeczy procesem wspinania się pracownika po szczeblach hierarchii zakładowej²⁰. R.W. Griffin przez pojęcie „kariery zawodowej” rozumie zestaw doświadczeń, zachowań i postaw związanych z pracą, jakie dany człowiek przejawia w życiu zawodowym²¹.

W Polsce pojęcie „kariera” w związku z licznymi nadużyciami charakterystycznymi dla poprzedniego systemu gospodarczego ma często negatywne konotacje, gdyż wówczas kryteria jej osiągnięcia były (lub według niektórych nadal są) niejasne i nieczytelne. Należy zatem budować przekonanie, iż karierę rozumianą jako sukces zawodowy można odnieść dzięki swoim umiejętnościom, zdolnościom i zainteresowaniom, które powinno się przez cały czas rozwijać i doskonalić²².

W kontekście zgłaszanych przez pracodawców oczekiwań szczególną uwagę należy zwrócić jednak na konieczność uświadamiania studentom i ab-

¹⁸ H. Januszek, J. Sikora, *Socjologia pracy*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2000, s. 100.

¹⁹ *Ibidem*, s. 100.

²⁰ *Ibidem*, s. 100.

²¹ R.W. Griffin, *Podstawy zarządzania organizacjami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996, s. 762.

²² E. Niemiec, *Zarządzanie własną ścieżką kariery*, w: *Poradnik młodego przedsiębiorcy*, red. A. Nowak, Wyższa Szkoła Integracji Europejskiej, Szczecin 2013, s. 110.

solwentom wartości aktywności podejmowanych w trakcie studiów, których celem jest rozwój umiejętności interpersonalnych oraz wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Aktywności te są *de facto* przejawem przedsiębiorczości młodych ludzi.

W świadomym budowaniu ścieżki kariery zawodowej studentów i absolwentów wspierają akademickie biura karier, oferując doradztwo zawodowe, ale również organizując szkolenia, praktyki i staże, targi pracy itp.

5. Szkolenia

Według pracodawców biorących udział w badaniu realizowanym przez Szkołę Główną Handlową, Amerykańską Izbę Handlową w Polsce (American Chamber of Commerce in Poland – AmCham) oraz Ernst & Young – absolwentom najbardziej brakuje takich umiejętności, jak: umiejętność organizacji pracy, poprawna samoocena (rozumienie własnych mocnych stron i ograniczeń), efektywna komunikacja, umiejętności formułowania i rozwiązywania problemów, umiejętność pracy w zespole, zaangażowanie oraz umiejętność zarządzania projektami²³. Większość z wyżej wymienionych przymiotów przypisuje się osobom przedsiębiorczym.

Tematyka ta jest również najczęściej poruszana podczas szkoleń organizowanych przez akademickie biura karier dla studentów i absolwentów. Udział w proponowanych formach rozwoju osobistego pozwala studentom kształtować cechy przedsiębiorcze, które będą mogli z powodzeniem wykorzystać na rynku pracy, spełniając jednocześnie wymagania pracodawców.

6. Praktyki i staże

Według wyników IV edycji *Badania Studentów* w 2012 r. ponad 60% studentów podejmuje praktykę, ponieważ chce zdobyć doświadczenie zawodowe, natomiast dla 20% respondentów motywacją jest zdobycie atrakcyjnego

²³ *Kompetencje i kwalifikacje poszukiwane przez pracodawców wśród absolwentów szkół wyższych wchodzących na rynek pracy. Wyniki badania przeprowadzonego przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie, Amerykańską Izbę Handlu w Polsce oraz Ernst & Young, Warszawa 2012* http://firma.sgh.waw.pl/pl/Documents/RKPK_raport_2012.pdf (20.10.2013).

wpisu do CV. Zaledwie 5,7% ankietowanych postrzega praktyki jako obowiązek narzucony przez uczelnie²⁴.

O tym, że praktyki i staże są istotne również z punktu widzenia pracodawcy, świadczą nie tylko liczne opinie osób odpowiedzialnych za rekrutację prezentowane na łamach portali i w czasopismach branżowych, ale przede wszystkim fakt, iż firmy zrzeszone w Polskim Stowarzyszeniu Zarządzania Kadrami, wzorem Europejskiej karty jakości praktyk i staży²⁵, przyjęły Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk, czyli zbiór norm dotyczących realizacji wysokiej jakości programów staży i praktyk w firmach²⁶. Przyjęte rozwiązanie ma być odpowiedzią na niedobór kompetencji zgłaszany przez pracodawców.

Należy jednak zauważyć, iż – choć większość firm wskazuje praktyki i staże jako wartościowy element rozwoju przyszłego pracownika – część pracodawców nie wykazuje zainteresowania przyjęciem praktykanta/stażysty lub zorganizowaniem programu praktyk we własnej firmie²⁷. Rośnie natomiast wśród pracodawców, jak i samych studentów oraz absolwentów, świadomość konieczności podnoszenia jakości realizowanych praktyk i staży.

Zdobywanie doświadczenia podczas studiów jest jednym z elementów procesu stawania się przedsiębiorczym. Wymienione formy zdobywania doświadczenia zawodowego przygotowują nie tylko do wykonywania zawodu, ale – co najistotniejsze – dają studentom i absolwentom możliwość rozwoju swoich umiejętności osobowych oraz zapoznania się z przyszłym pracodawcą, z jego potrzebami i wymaganiami²⁸. Ponadto, jest to też sposób wymiany osób i idei między sferą nauki i gospodarki²⁹.

---

²⁴ *Badanie Studentów. Edycja IV*, ConQuest Consulting, <http://www.badaniestudentow.pl/wyniki/> (20.10.2013).

²⁵ *Europejska karta jakości praktyk i staży*, http://www.ruralyoutheurope.com/attachments/article/229/internship_charter_PL.pdf (20.10.2013).

²⁶ *Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk przyjęte przez Członków instytucjonalnych PSZK*, Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami, <http://www.pszk.org.pl/polskie-ramy-jakosci-stazy-i-praktyk> (20.10.2013).

²⁷ *Kompetencje i kwalifikacje poszukiwane przez pracodawców wśród absolwentów...*

²⁸ *Aktywizacja zawodowa studentów w Akademickich Biurach Karier...*, s. 101.

²⁹ *Ibidem*, s. 93.

7. Przyszłość akademickich biur karier

Oczekiwania wobec akademickich biur karier w ostatnim czasie znacznie wzrosły. Wynika to nie tylko z przeprowadzonej reformy szkolnictwa wyższego, ale również z obecnej sytuacji na rynku pracy. Oba te czynniki przyczyniają się do zwiększenia wysiłków na rzecz wzmocnienia powiązań uczelni z rynkiem pracy, których efektem ma być ułatwienie absolwentom startu zawodowego³⁰.

Ponadto, akademickie biura karier w większości polskich uczelni wyższych odpowiedzialne są za realizację ustawowego obowiązku dotyczącego monitorowania karier zawodowych absolwentów (art. 13a *Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym*)³¹. Wykonanie tego zadania pozwoli na dostosowanie do oczekiwań rynku pracy nie tylko oferty akademickich biur karier, ale przede wszystkim programów kształcenia.

8. Podsumowanie

Przedsiębiorczość, rozumiana jako zespół cech osobowościowych, w obliczu trudnej sytuacji na rynku pracy zyskiwać będzie na znaczeniu. Dlatego tak istotne jest jej kształtowanie od najmłodszych lat. Bez odpowiedniego zespołu cech, składających się na postawę przedsiębiorczą, niemożliwe będzie budowanie aktywnego społeczeństwa, jak również rozwijanie przedsiębiorczości akademickiej na poziomie gwarantującym wzrost gospodarczy w oparciu o działalność innowacyjną. Rozwijanie oraz promowanie postaw przedsiębiorczych powinno być zatem jednym z kluczowych zadań uczelni wyższych, gwarantującym nie tylko sukces absolwentów na rynku pracy, ale także zapewniającym odpowiedni poziom rozwoju gospodarczego całego kraju.

W kształtowaniu działalności uczelni wyższych oraz akademickich biur karier należy również zwrócić uwagę na fakt, iż „pracodawcy oczekują od

³⁰ B. Banaszak, *Po kongresie biur karier*, „Forum Akademickie” 2013, nr 1, <http://forumakademickie.pl/fa/2013/01/po-kongresie-biur-karier/> (20.10.2013).

³¹ *Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym*, t.j. Dz.U. z 2012, poz. 572.

uczelnia lepszego przygotowania absolwentów do pracy, a od absolwentów lepszych postaw – zaangażowania”³².

Według J. Olearnika, uczelnia może prowadzić działania wpływające na proces wykształcenia przedsiębiorczego absolwenta w sześciu obszarach – są to: „treści nauczania, metody dydaktyczne, pozadydaktyczne formy działań, praktyki zawodowe, współdziałanie uczelni ze środowiskiem zewnętrznym, inkubatory przedsiębiorczości”³³.

Należy zmierzać do tego, aby jednym z kluczowych ośrodków szeroko rozumianej przedsiębiorczości stawały się działające na uczelniach akademickie biura karier. Celowe wydaje się opracowanie standardów funkcjonowania tych instytucji w oparciu o sprawdzone wzorce zachodnie, w wyniku czego akademickie biura karier skuteczniej będą pełnić rolę integratorów oczekiwań wszystkich podmiotów rynku pracy.

Literatura

Aktywizacja zawodowa studentów w Akademickich Biurach Karier, pod red. S.M. Kwiatkowskiego, M. Żurka, Instytut Badań Edukacyjnych, Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa – Radom 2008.

Badanie Studentów. Edycja IV, ConQuest Consulting, <http://www.badaniestudentow.pl/wyniki/>, (20.10.2013).

Banaszak B., *Po kongresie biur karier*, „Forum Akademickie” 2013, nr 1, <http://forumakademickie.pl/fa/2013/01/po-kongresie-biur-karier/> (20.10.2013).

Borkowski R.M., *Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości instrumentem rozwijania przedsiębiorczości oraz działań innowacyjnych studentów i absolwentów szkół wyższych w Polsce – prezentacja wyników badań*, w: *Młodzi przedsiębiorczy – inspiracje, koncepcje i uwarunkowania*, pod red. J. Pasiecznego, B. Glinki, A. Brzozowskiej, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012.

Chyba Z., Grudzewski W.M., *Przedsiębiorczość akademicka w Polsce*, Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej, Warszawa 2011.

Euro area unemployment rate at 12.0%, “Eurostat News Releases”, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-01102013-AP/EN/3-01102013-AP-EN.PDF (20.10.2013).

³² *Kompetencje i kwalifikacje poszukiwane przez pracodawców wśród absolwentów...*

³³ *Ibidem*.

- Europejska karta jakości praktyk i staży*, http://www.ruralyoutheurope.com/attachments/article/229/internship_charter_PL.pdf (20.10.2013).
- Fandrejewska A., *Przedsiębiorczość zdużana przez biurokrację*, „Rzeczpospolita” 2012, nr 265, <http://www.ekonomia.rp.pl/arttykul/951106.html> (20.10.2013).
- Filipiuk W., *Motywy podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej jako determinanty przedsiębiorczości*, w: *Młodzi przedsiębiorczy – inspiracje, koncepcje i uwarunkowania*, red. J. Pasieczny, B. Glinka, A. Brzozowska, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012.
- Griffin R.W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996.
- Januszek H., Sikora J., *Socjologia pracy*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2000.
- Kompetencje i kwalifikacje poszukiwane przez pracodawców wśród absolwentów szkół wyższych wchodzących na rynek pracy. Wyniki badania przeprowadzonego przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie, Amerykańską Izbę Handlu w Polsce oraz Ernst & Young*, Warszawa 2012, http://firma.sgh.waw.pl/pl/Documents/RKPK_raport_2012.pdf (20.10.2013).
- Kowalska-Żakieta I., Kutyló Ł., *Przedsiębiorczość absolwentów*, w: *Badanie aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji programu „Pierwsza praca”. Analiza wyników badania. Cz. III*, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007, http://www.mpips.gov.pl/userfiles/File/rynek%20pracy%20proramy/Cz%20III%20_rozdzial%20V_%20VIII_.pdf (20.10.2013).
- Malinowski A., *Rozwój przedsiębiorczości jako podstawowy element wzrostu gospodarczego i poprawy sytuacji materialnej społeczeństwa*, w: *Kształtowanie postaw przedsiębiorczych a edukacja ekonomiczna*, pod red. P. Wachowiaka, M. Dąbrowskiego, B. Majewskiego, Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych, Warszawa 2007.
- Niemiec E., *Zarządzanie własną ścieżką kariery*, w: *Poradnik młodego przedsiębiorcy*, red. A. Nowak, Wyższa Szkoła Integracji Europejskiej, Szczecin 2013.
- Olearnik J., *Obszary i formy działań uczelni dla wykształcenia przedsiębiorczego absolwenta*, w: *Kształtowanie postaw przedsiębiorczych a edukacja ekonomiczna*, pod red. P. Wachowiaka, M. Dąbrowskiego, B. Majewskiego, Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych, Warszawa 2007.
- Pado K., *Stan przedsiębiorczości akademickiej w Polsce – akademickie inkubatory przedsiębiorczości*, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Rzeszów 2008, http://www.wsiz.rzeszow.pl/pl/Dokumenty_WSiZ/Uczelnia/Wydzialy/ZBnSW/raporty/Stan_przedsiębiorczosci_akademickiej_w_Polsce.doc (20.10.2013).

- Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk przyjęte przez Członków instytucjonalnych PSZK*, Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami, <http://www.pszk.org.pl/polskie-ramy-jakosci-stazy-i-praktyk>, (20.10.2013).
- Przedsiębiorcza uczelnia i jej relacje z otoczeniem*, red. M. Pluta-Olearnik, Difin, Warszawa 2009.
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, t.j. Dz.U. z 2013, poz. 674.
- Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym*, t.j. Dz.U. z 2012, poz. 572.
- Witkowski J., *Najważniejsze wyniki badania – podsumowanie i wnioski*, w: *Badanie aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji Programu „Pierwsza Praca”*. Analiza wyników badania. Cz. I, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007, http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/File/rynek%20pracy%20proramy/Cz%20I%20_spis%20tresci%20tabel%20wykresow_.pdf (dostęp 20.10.2013).

Streszczenie

Przedsiębiorczość akademicka zwykle przedstawiana jest jako aktywność biznesowa środowiska akademickiego w zakresie komercjalizacji badań naukowych. W prezentowanym artykule zwrócono natomiast uwagę na inny aspekt tego zagadnienia, ukazując przedsiębiorczość studentów, absolwentów, doktorantów jako postawy i umiejętności osobiste. Głównym celem autorki jest podkreślenie roli akademickich biur karier, które stanowią ośrodki przedsiębiorczości, w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych oraz przygotowywaniu studentów i absolwentów do budowania kariery zawodowej poprzez łączenie oczekiwań pracodawców oraz przyszłych pracowników. Rozwijanie zachowań przedsiębiorczych przez uczelnie wyższe staje się obecnie determinantą sukcesu na rynku pracy, zwłaszcza w kontekście rosnącego poziomu stopy bezrobocia osób młodych w Unii Europejskiej.

Słowa kluczowe: akademickie biura karier, przedsiębiorczość, przedsiębiorczość akademicka.

ACADEMIC CAREER OFFICES AND ENTREPRENEURSHIP

Summary

Academic entrepreneurship is usually understood as a business activity of the academic community in the field of commercialization of research. However, in this article the attention has been paid to another aspect of issue of the academic

entrepreneurship associated with entrepreneurship students, graduates, postgraduates expressed in attitudes and personal skills. The aim of this article is to pay attention to the role of the Career Services which are specific business centers in the efficient development of entrepreneurial behavior and in preparing students and graduates for build a career by combining the needs of employers and prospective employees. Developing by universities of entrepreneurial behavior among academic community becomes determinant of labor market success especially in the context of rising levels of youth unemployment rate in the European Union.

Keywords: Careers Service, entrepreneurship, academic entrepreneurship.

Translated by Monika Smogula